

Valsts augu aizsardzības
dienests

EFSA, Eiropas Komisija un ES dalībvalstis uzsāk augu veselības kampaņu #PlantHealth4Life

Publicēts: 25.07.2023.

[Augu kaitēkļi un slimības](#)

[Jaunami](#)

**SAGLABĀ DABAS VESELĪBU,
neved mājās augus**

Ceļo ārpus Eiropas Savienības?
Fotografē augus, bet neved tos sev
līdzi uz mājām! Novērs jaunu kaitēkļu
un slimību izplatīšanos!

#PlantHealth4Life

Valsts augu aizsardzības dienests līdz oktobrim kopā ar Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādi (EFSA), Eiropas Komisiju (EK) un partneriem Eiropas Savienības (ES) dalībvalstīs īsteno augu veselības kampaņu *#PlantHealth4Life*. Kampaņa veicinās izpratni par augu veselību un tās saistību ar mūsu ikdienas dzīvi.

Augi ir dzīvības pamats uz Zemes – tie nodrošina mums gaisu, ko elpojam, un pārtiku, ko ēdam. Mūsdienās klimata pārmaiņu un cilvēka darbības, piemēram, tirdzniecības un ceļošanas rezultātā augi tiek ļoti ietekmēti. Augu kaitēkļi var radīt postošus zaudējumus ekonomikai un videi.

Piemēram, pašlaik pavisam tuvu Latvijas un Eiropas Savienības robežām no Krievijas pietuvojies kāds ļoti bīstams kaitēklis, kurš apdraud ošu audzes – ošu smaragdzaļā krāšņvabole (*Agrilus planipennis*). Ošu smaragdzaļā krāšņvabole var radīt lielus ekonomiskos zaudējumus, jo vaboles kāpuru darbība zem mizas izraisa invadēto koku ātru bojāeju. Kaitēkļu masveida savairošanās gadījumā invadētie koki nokalst un aiziet bojā dažu gadu laikā. Vabole var izplatīties lielos attālumos ar malku, koksnes iepakojamo materiālu un cita veida kokmateriāliem, kā arī ar saimniekaugu stādiem.

Savukārt bakteriālais lapu apdegums (*Xylella fastidiosa*) iznīcināja miljoniem olīvkoku Itālijas Apūlijas reģionā, un par līdzīgiem gadījumiem tiek ziņots visā Dienvideiropā. Bakteriālais lapu apdegums ir viena no visbīstamākajām baktērijām pasaulē, kas apdraud vairāk nekā 300 dažādu augu sugu, tajā skaitā tādas Latvijā saimnieciski un ekonomiski nozīmīgas koku sugas kā ozolus, kļavas, vītulus, gobas, vīksnas, zirgkastaņas, arī augļu kokus un ogulājus – plūmes, ķiršus, avenes, kazenes, dzērvenes un krūmmellenes.

☞ “Tieši tāpat kā cilvēki, arī augi var saslimt. Augu slimības izraisa vīrusi, baktērijas, sēnītes un dažādu kaitēkļu, piemēram, ērcīšu vai nematožu uzbrukumī. Globalizācijai ir daudz plusu, vienlaikus tieši ceļošana un globālā tirdzniecība nereti ir vainojama pie tā, ka Latvijā palielinās augu slimību un kaitēkļu skaits vietās, kur tie iepriekš nav bijuši. Jaunu augu kaitēkļu un slimību parādīšanās apdraud valsts bioloģisko daudzveidību. Augu kaitēkļi un slimības var pārvietoties un ceļot, atrodoties uz augiem, ziediem, sēklām, augļiem un dārzeniem, pat, ja tie izskatās pilnīgi veseli un to saknēm klāt ir augsne. Tie var nonākt Latvijā ar koka paletēm vai pielīpot pie automašīnu riteņiem,” brīdina Kristīne Lomakina, Valsts augu aizsardzības dienesta direktore.

☞ “Augu veselība ir būtiska mūsu labklājībai un videi. *EFSA*, EK un dalībvalstis sadarbojas, lai aizsargātu ES teritoriju no augu karantīnas kaitēkļiem un slimībām. Kampanja *#PlantHealth4Life* ir kopīga iniciatīva, lai palielinātu iedzīvotāju informētību par riskiem augu veselībai. Iesaistot cilvēkus visā ES, mūsu mērķis ir veidot kolektīvo atbildību par augu veselības saglabāšanu,” sacīja *EFSA* izpilddirektors Bernhards Urls (*Bernhard Url*).

“Eiropas Komisijas darba kārtībā pieeja “Viena veselība” ir viena no galvenajām prioritātēm, tāpēc aizsardzība pret augu kaitēkļiem un slimībām, kas tiek ieviestas ES, ir mūsu visu prioritāte. Pat visniecīgākās darbības var radīt vislielāko ietekmi. Jāsāk ar to, ka ir jābūt apbruņotiem ar pareizo informāciju un jānodrošina, ka ikviens izprot šo cīņu un sniedz nozīmīgu ieguldījumu, palīdzot ES ieņemt vadošo lomu mūsu bioloģiskās daudzveidības aizsardzībā,” sacīja Klēra Berija (*Claire Bury*), SANTE ĢD ģenerāldirektores vietniece pārtikas ilgtspējības jautājumos.

Mūsu rīcībai ir izšķiroša nozīme – iesaistieties! ☞

Kampanjas vēstījums ir “Saglabāt augu veselību, aizsargāt dzīvību” – mums visiem tajā ir svarīga loma! Apmeklējiet kampanjas *#PlantHealth4Life* [tīmekļvietni](#) un uzziniet, kā jūs varat aizsargāt augu veselību:

Vai jūs ceļojat ārpus ES? Ja, dodoties piedzīvojumos, jums iepatikas kāds eksotisks augs, nofotografējiet to, bet nevediet mājās sēklas. Pretējā gadījumā jūs varat izplatīt jaunus kaitēkļus, ievadot tos ar savu bagāžu.

Kaitēkļus un slimības var ievazāt arī ar augiem, kurus mēs iegādājamies, ja tie nav pārbaudīti atbilstoši visām prasībām un sertificēti. Pērkot augus tiešsaistē no valstīm ārpus ES, pārliecinieties, vai tiem ir pievienots fitosanitārais sertifikāts.

Runājiet ar bērniem par augu nozīmi, lai audzinātu augu veselības vēstnešu jauno paaudzi.

Kampanju atbalstīt var ikviens. Kampanjas *#PlantHealth4Life* [tīmekļvietnē](#) ir pieejami resursi, kas tulkoti visās ES valodās – materiāli presei, videomateriāli un sociālo mediju ziņojumi, kurus varat kopīgot savos kanālos. Kopīgiem spēkiem mēs varam nodrošināt veselīgāku nākotni sev, sabiedrībai kopumā un videi!

Par kampanju

#PlantHealth4Life ir daudzgadu kampanja, kas sagatavota pēc EK pieprasījuma un balstās uz [padziļinātu analīzi](#) par to, kā ES iedzīvotāji uztver augu veselību un viņu rīcību saistībā ar to. Šogad kampanja notiek 12 valstīs: Beļģijā, Čehijā, Grieķijā, Igaunijā, Kīprā, Latvijā, Lietuvā, Melnkalnē, Slovēnijā, Somijā, Ungārijā un Ziemeļmaķedonijā. 3-D videomateriālu instalācijas nodrošinās aizraujošu pieredzi trijos visaktīvākajos ceļošanas mezglos, kas ved ārpus ES: Amsterdamas, Madrides un Milānas lidostās.

Par *EFSA*

Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestāde (*EFSA*) ir 2002. gadā izveidota Eiropas Savienības aģentūra, kas kalpo kā objektīvs zinātnisku ieteikumu avots riska pārvaldītājiem un informē par riskiem saistībā ar pārtikas aprites ķēdi. Tā sadarbojas ar ieinteresētajām

personām, lai veicinātu ES zinātnisko ieteikumu saskaņotību, un nodrošina zinātnisko pamatu normatīvajiem aktiem, lai aizsargātu Eiropas patērētājus no riskiem saistībā ar pārtiku – no lauka līdz galdam.

Mediju kontaktiem:

[Stratēģijas un metodoloģijas departaments](#) >

[Sabiedrisko attiecību speciālists](#)

Dace Ūdre

Sabiedrisko attiecību
speciāliste

 [+371 67550949](tel:+37167550949) [+371 26425173](tel:+37126425173)

<https://www.vaad.gov.lv/lv/jaunums/efsa-eiropas-komisija-un-es-dalibvalstis-uzsak-augu-veselibas-kampanu-planthealth4life>